מומחיות בדרך אליך – ניידת הערכה גריאטרית

במחוז הצפון

גב' ראומה קורץ, ד"ר ריזאן סחניני, גב' דנה עוז, גב' אנתיסאר סגיר סלבאק, ד"ר עלי אבו ריא
מכבי שירותי בריאות, מחוז צפון

רקע

מערכות בריאות ניצבות מול אתגרים של עליה בתוחלת החיים ושיעור עולה של הקשישים הגרים בקהילה. הערכה גריאטרית מלאה הינה כלי לשיפור איכות החיים, להארכת תוחלת חיים ומניעת הדרדרות תפקודית. בישראל וגם במכבי כ- 2% מקרב בני 65 ומעלה ,עברו הערכה זו ובפריפריה עוד פחות. במחוז צפון במכבי יש קושי בפתיחת מרפאות גריאטריות רב תחומיות בשל התשומות הרבות, הפריסה הגיאוגרפית הרחבה ומיעוט המומחים בתחום. במחוז צפון כ 61 אלף קשישים מעל גיל 65 .מעל גיל 70 יש המצאות של יותר תסמונות גריאטריות והם מהווים כ 41.5 אלף .

מטרה

שיפור הנגשת שרותי הערכה גריאטרית כוללנית בפריפריה, לשיפור איכות חיים באמצעות אבחון מוקדם ומניעת הדרדרות תפקודית.

אוכלוסיית היעד

נבחרו קשישים מעל גיל 70 בפריפריה.

שיטות

נבנתה מרפאה ניידת ובה מקום למומחים בתחום הגריאטריה, סיעוד, וריפוי בעיסוק. עבודה סוציאלית ניתנת במעטפת.

הניידת עוגנת ביישובים בפריפריה גאוגרפית ודמוגרפית על פי תכנית מובנית מראש בשיתוף הרשויות המקומיות. זימון המטופלים יזום, על פי בסיס נתונים ובו מידע מרשמים (רשם סיכון לנפילות, דמנציה, דיכאון, מחלות כרוניות, פוליפרמסי, אשפוזים חוזרים, חוק סיעוד). המיזם מלווה בהסברה לרופאי המשפחה וצוותים מקצועיים במרחב.

תוצאות

הניידת פעילה מאוקטובר 2020, נבדקו עד ינואר 2023 4,650 מבוטחים המהווים 21% מקרב 22,500 אוכלוסיית יעד מהמרחבים שהשתתפו. עברנו ב 24 יישובים שונים וב 38 נקודות שונות. 38% מהנבדקים הופנו לטיפול של מקצועות הבריאות במרפאות בקהילה.

הפרויקט נבחן במדדי איכות קליניים כגון צמצום פוליפרמסי, אשפוזים חוזרים , איתור סיכון לנפילות דמנציה ודיכאון.

*(יש מבוטחים שקיבלו יותר מאבחנה חדשה אחת).

מסקנות

הנגשת צוות רב מקצועי מומחה לפריפריה, מאפשר שרות יזום ומותאם למספר רב של קשישים. מדובר בפעילות פרואקטיבית למניעה של הדרדרות תפקודית ובריאותית – מעין "אבחון רגע לפני משבר". בכך תורם המיזם לקידום השוויון בבריאות. תוצר נוסף של פעילות הניידת הוא הגברת הידע בתחום הגריאטרי בקרב הצוותים בקהילה. לבסוף, המיזם כרוך ביצירת שותפויות של מכבי עם השלטון המקומי.